tatâ sua, & more Christiano sacram percepisset communionem à Fratribus, atq; in beatissimæ Mariæ sacello, quod Fratres illic degentes, vt quandoque ibi se colligerent, ædificarant, honorificè sepultus est. Deindè verò nobiliorem Ducem Benborch cum mille fere ex familia eius conuerterunt, quem è sacro baptismatis fonte non absq; magno gaudio suscepit serenissimus Hungariæ Rex. Cumque postea supremum traheret spiritum, dixit ad Fratres, qui illi morienti aderant: Discedant à me Cumani omnes, à fide Christi alieni. Video enim circa illos dæmones teterrimos. Soli Fratres maneant, & Cumani baptizati. Conspicio enim apud me Fratres martyrio affectos, qui me expectant, vt secum perducant ad gaudia, quæ prædicauerunt. Atque his dictis, cum ingenti lætitia spiritum tradidit, humatusque est in sacello memorato. Ità nimirum profecêre Fratres in illis regionibus concionibus suis, tum hæreticos, tum gentiles conuertendo, Domino cooperante, & sermonem signis efficacibus confirmante. Infinita enim miracula virtus diuina meritis beati Dominici in compluribus cœnobiis nostris in Hungaria effecit, quorum certus numerus iniri non potest. Item dux Benborch.

LITTERÆ GREGORII PAPÆ IX. DE CANONIZATIONE B. DOMINICI.

1. GREGORIVS Episcopus Seruus seruorum Dei. Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus & Prioribus, Archidiaconis, Decanis, Præpositis, Archipresbyteris, & aliis Ecclesiarum Prælatis, ad quos litteræ istæ peruenerint: salutem & Apostolicam benedictionem. Fons Sapientiæ Patris Dominus noster Iesus Christus, cuius natura bonitas, opus misericordia: redimens & renouans quos creauit, qui vineam quam de Ægypto transtulit vsque ad consummationem sæculi non relinquit, sapienter signa propter instabiles mentes innouat, & mirabilia contra diffidentiam incredulitatis immutat, dum in Ecclesiæ nascentis exordio post obitum Moysi videlicet finem legis, ascensurus equos in Euangeliorum quadrigis, quæ vere sunt sanitas arcu sacri eloquij, quem donec Iudæus infirmetur intenderat, & iuramentis quæ in Patribus nobis disposuerat suscitatis confidentiam Hiericho, gloriam mundi quem prædicationis fremitu obstupefactis gentibus vicerat calcaturus viam equis suis in mari faceret, & in Rahab salutem latitudinis gentium signo coccineo figurarent. In prima quadrigarum quatuor egredientium in Zacharia de medio duorum montium æreorum protulit equos rufos populorum Principes fortes terræ, qui per obedientiam fidei Deo Abraham Patris credentium in fundamentum noui fœderis adhærentes, ad ducis instar, tinctis de Bosra id est, tribulationis ánguſtia vestibus cuncta suæ signa militiæ rubricarunt, vt pro futuræ gloriæ gaudio præsentem gladium non timentes effecti martyres, id est, testes nouæ legis libro confessionis voce subscriberent, & forinsecus miraculorum signis ad stipulationum robur appositis, librum & tabernaculum quod Deus & non homo fixit, ac Euangelici vasa mysterij non brutorum, sed rationabilium, hostiarum sanguine tingeret, & in vniuersam spaciosi maris faciem sagena prædicationis expansa multiplicatam super numerum de cunctis, quæ sub cœlo sunt, nationibus Ecclesiam congregarent. Sed quia præsumptio multitudinem & malitia subsecuta est libertatem, in quadriga secunda sub colore qui lugentibus ac pœnitentibus congruit, equestrem cuneum deputauit, qui ad claustrale desertum ductus per spiritum sub noui Israelis auriga sanctissimo Benedicto, velut sub altero Heliseo filij prophetarum, communis vitæ bonum occasione multitudinis perditum in iocundæ cohabitationis grata societate restituit, & sic vnitas scissum rete restituens ac per opera pietatis ad terram Aquilonis, vnde omne malum panditur proficiscens, eum fecit in ingressis thesauros viuis & contritis corde quiescere, qui dedignantur in corpore subdito peccatis habitare. Post quos quasi lapsum renouaturus exercitum, & redditurus iubilum post lamentum, applicitis ad quadrigam tertiam equis albis, Fratribus Cisterciensis ordinis & Florensis, velut tonsarum greges geminæ charitatis fœtibus vberes de pœnitentiæ lauacro fecit ascendere, Sancto Bernhardo ariete ouium in virtute Spiritus qua ex alto indutus extitit, & in abundantia frumenti vallium præeunte, vt transeuntes liberati per eum in fortitudine clament ad Dominum, dicant hymnum, & ponant castra Dei exercituum super mare. Nouo igitur Israele his tribus agminibus turmis totidem quas Philistiim fecerant occurrente hora vndecima cum dies iam declinasset ad vesperum, & propter iniquitatis abundantiam charitate plurimum frigescente vergeret iustitiæ radius ad occasum: quia vineam ad quam Paterfamilias operarios diuersis temporibus denarij conductos conuentione præmiserat, non solum vitiorum vepres & spinæ peruaserat, sed iam propemodum vulpeculæ demolientes conuertere in alienæ vitis amaritudinem intendebant, aduersus infestissimam multitudinem militiam adunare voluit promptiorem, & sicut in præsentiarum cernimus post trium signis differentium tyrocinia quadrigarum, in quadriga quarta equos varios & robustos Prædicatorum & Minorum Fratrum agmina cum electis Ducibus simul in prælium directurus Spiritum Sancti Dominici suscitauit, & ei velut equo suæ gloriæ præbens fidei fortitudinem & feruorem Diuinæ prædicationis hinnitum circumdedit collo eius. Qui gerens à pueritia cor senile, ac in mortificatione carnis eligens viuere, vitæ requisiuit auctorem: & Deo deditus, ac in Nazareum sub Beati Augustini Regula consecratus, sedulum circa Sancta Samuelis imitatus obsequium, in castigatione desiderij piissimum Danielis continuauit affectum. Iustitiæ semitas & Sanctorum vias strenuus athleta custodiens, & vel ad momentum de tabernaculo Domini de militantis Ecclesiæ magisterio ac ministerio non discedens, carnem spiritui & sensualitatem subijciens rationi, & factus vnus cum Deo spiritus, totus in eum per excessum mentis pergere studuit, & sobriæ compassionis studiis à charitate proximi non recessit: quo sagittante delicias carnium, & fulgurante mentes lapideas impiorum, omnis hæreticorum secta contremuit, omnis Ecclesia fidelium exultauit. Ætate crescente creuit & gratia: quandoquidem inexplicabile gaudium de zelo concipiens animarum ad eloquia Dei dedit animum, & per Euangelium Christi multos generans in conuersione tam strenua multitudinis Euangelicæ dignitatis officium profitentis nomen & opus in terra meruit obtinere maiorum: Pastor & Dux inclytus in populo Dei factus, nouum Prædicatorum Ordinem instituit meritis, ordinauit exemplis, nec miraculis confirmare desiit euidentibus & probatis. Nam inter opera sanctitatis & signa virtutis, quibus in carne positus claruit diuersorum curatis languoribus, loquelam mutis, visum cæcis, surdis auditum, gressum paralyticis, & sanitate pristina multarum generibus inualetudinum restitutis, apertè patuit, qualis spiritus in eiusdem sanctissimi gleba corporis habitauit. Cum igitur ex multa familiaritate quam nobiscum in minori constitutis officio habuit, argumenta sanctitatis ipsius ex insignis vitæ testimonio constitissent, esset que postmodum de miraculorum veritate dictorum facta nobis per testes idoneos plena fides: Nos cum commisso nobis grege Domini confidentes eius posse suffragiis per Dei misericordiam adiuuari, vt cuius in terris solatium gratiosæ familiaritatis habere meruimus,

eius

eius in cœlis potenti patrocinio gaudeamus: ipsum de Fratrum nostrorum consilio & assensu, ac omnium tunc apud Sedem Apostolicam consistentium Prælatorum, Catalogo Sanctorum ascribere decreuimus: statuentes firmiter, ac vniuersitati vestræ præsentibus iniungentes, vt Nonis Augusti ante diem quo posita carnis sarcina diues meritis penetrauit in sancta similis sanctorum factus in gloria, eius natalitia celebretis & faciatis solemniter celebrari: quatenus eius precibus Deum quem viuens coluit exoratus gratiam in præsenti seculo, & gloriam nobis tribuat in futuro. Nos vero tanti Confessoris venerabilem sepulturam, quæ miraculorum fulgoribus Generalem illustrat ecclesiam cupientes dignis Christianæ deuotionis honoribus frequentari, verè pœnitentibus & confessis illam in festiuitate præfata annis singulis cum deuotione ac reuerentia debita visitantibus, de Omnipotentis misericordia, & BB. Petri & Pauli Apost. eius auctoritate confisi, annum vnum de iniuncta sibi pœnitentia misericorditer relaxamus. Dat. Reate. 3. Idib. Iul. Pont. nostri anno 8.

De Sixto Papa & martyre quærat Lector infra in gestis sancti Laurentij Martyris.

An. 300.

MARTYRIVM SANCTISSIMORVM PVERORVM ET FRATRVM, IVSTI ET PASTORIS, QVOD MVTATO PASSIM STYLO EX ANTIquissimis excerpsimus codicibus, quibus suffragantur Martyrologia.

6 AVG. Datiani crudelitas.

EO tempore, quo crudelissimus Datianus instinctu infernalis serpentis, & consilio prouocatus diaboli, vniuersum rabidus perlustraret orbem, vt quoscunque inuenisset Christianos, per diuersas regiones dispersos, varijs tormentorum generibus cruciaret, & ad suæ sacrilegæ religionis cultum reuocaret: contigit eum ad Complutensem ciuitatem transeundi gratia deuenire. Cuius incolæ cùm tremendam eius opinionem intellexissent: duo infantes Iustus & Pastor, relictis scholæ tabulis, in quibus eorum teneræ ætates literis imbuebantur, iam non ad studium magistri vel doctoris istius seculi ire cœperunt, sed quasi probati Christi discipuli, ad spectaculum proprij martyrij alacres cucurrerunt. Cumque solicitè cernerent & intento perciperent corde, quid dementis Datiani inquireret furor: nunciatum est ei quòd hi duo infantuli essent Christiani, & à parentibus Christianis progeniti, ac propterea eos ad id spectaculi deuenisse, vt si Christianorum facta fuerit inquisitio, ipsi sponte sese offerant puniendos. Cumque hoc crudelissimus Datianus intellexisset, statim indignationis ira commotus, in audita eorum parte, comprehendi, & eos cruciatu magno cædi præcepit: timés nè si ad interrogandum in eius præsentiam adducerentur, aliorum circumadstantium ad confessionem nominis Christi, animos præpararent: & dum eis non præualeret, ipse suam publicè adspiceret malitiã ab infantibus superari. Comprehensi igitur sancti martyres, priusquam ad supplicium traherentur, sese mutuò, cælitus edocti, læti confortabant. Dixit ergò Iustus: Noli, frater Pastor, hanc temporalem pertimescere passionem, noli propter cædentium flagella, quibus tenerrimum corpus tuum atteratur, à fide te subtrahere, noli incumbentem gladium formidare: quia si annuente Domino Iesu Christo, extinctis contigerit nobis ad ipsius gloriam properare, digniorem in futuro sæculo percipiemus fortitudinem, quæ nostram non minuat paruitatem, sed ad perfectionem martyrum & Angelorum coronam perducat æternam. Hic tempore exiguo constituti, paruam inter homines habuimus vitam, sed illic in longitudinem dierum, si quæ Deo placita sunt fecerimus, æternæ vitæ percipiemus abundantiam. Cui sanctissimus Pastor respondit: Dignè quidem frater Iuste, sic te decet hortari, vt iustitiam quam nomini tui inscriptam portas: simul cum tuo fratre Pastore suscipias. Leue etenim sit nobis, pro confessione Domini nostri Iesu Christi, corpus nostrum iugulari & sanguinem fundi, vt in sacrario cælesti, diuinum corpus Christi & preciosum sanguinem eius, nobis liceat adorare. Non nos parentum aut proximorum reuocet pietas, nec nostræ condoleamus ætati: sed celeriter ad cælorum culmina properemus, vbi nostræ infantiæ, & parentum nostrorum peccatis obtinere veniam mereamur. Ast vbi illos, qui acciti fuerant violenti carnifices, vidissent vnanimiter talia sibi colloquentes, nunciant Datiano: scisciantes, quid de eis præciperet quos audierant sic sese mutuo pro nomine Domini consolantes. Quibus auditis, stupefactus Datianus ait: Non sunt isti digni nostris conspectibus sisti, qui nec infantiæ suæ tenerum robur lucrari voluerunt, nec deorum nostrorum compulsi venerabilem adorare culturam. Statim igitur iubet eos procul à ciuitate gladio trucidari. Cumque producti fuissent in campum laudabilem, nulla obstante macerie, ibi vltionem dignam pro Christi nomine susceperunt. Quorum confestim animas Saluator apertis cælis, triumphantibus Angelis, & martyrum exultante choro, in cælestes sedes suscepit æterna requie fruituras. Post celerem verò profectionem immundissimi Datiani, exeuntes Christiani, corpora eorum eodem loco quo passi sunt, honorificè sepelierunt: & per singulorum corpora, vna protegente basilica, in eorum titulis altaria veneranda sacrarũt. Quem locum sanctum tanta Dominus noster Iesus Christus potentiæ suæ maiestate repleuit, vt quicunq; pura fide & integra deuotione eorum expetierit veneranda suffragia, quacunq; fuerit infirmitate detentus, vel inimicorum infestatione deprestus, statim ipsorum inuicto liberetur auxilio. Vnde oportet nos vnita laudis voce in eorum festiuitate psalmorum cantica resonare, dicentes: Gaudete iusti in Domino, rectos decet collaudatio, vt qui pro cælorum regno & nobis omnibus conseruandis, preciosum sanguinem effuderunt, dignas & nos in hac die pro eorum martyrio laudes, altissimo cum muneribus offeramus, cui est honor & gloria in sæcula sæculorum, Amen.

Recè ardés desiderium martyrij in duobus fratribus istis.

Magnis afficiuntur cruciatibus

Aliæ asterũ conhortat.

Parentes propter Christũ relinquendi.

Plectuntur capitali supplicio SS martyres

Extruitur basilica in eorum memoriam.

Psal. 32.

An. 870.

DE MARTYRIO CC. MONACHORVM ORDINIS S. BENEDICTI, CVM SVO ABBATE STEPHANO à MAHOmetanis in Hispania occisorum, ex Commentarij fr. Aphonsi Ciaconis Dominicani cap. 13.

August. 6. Mahomad persequitur Christianos

ANno Christi octingentesimo septuagesimo secundo, qui fuit sextus Alfonsi Regis tertij, Mahomad effero in Catholicos animo, non tam regnandi & ampliandi Imperij cupidine, quam odio in Christianos concepto, immani & crudeli vigesimo regni sui anno, dimicaturus aduersus eos copias quampotuit ampliores coegit, nõ solum ex Hispania, sed ex Africa militibus ascitis. Allabidus namque Almansus, qui nomine Mahomedis Africam gubernabat, triginta mille milites auxiliares transmisit, imperatorem eorum constituens Zapham Regem, nepotem suum. Mahomad autem duos potentissimos exercitus instruxit, alterum qui Legionense regnum, alterum qui comitatum Castellæ aggrederetur, priori, Albucacenum, posteriori Almandarium strenuos duces præfecit, copias autem omnes in duos exercitus diuisit eo consilio, vt dum alter illorum cum Alfonso in Prouincia Legionensi congrederetur, alter libere rerum in comitatu Castellæ potiretur, Vrbes & munita quæq; loca occuparet. Verum consilium imprudens fuit, dum vires, quæ collectæ potentiores, & for-

Bellũ mouet in regnum Legionense & Castellæ comitatũ.